

בלי משוא פנים

"מה זאת אמת?" שאל פונטיס פילאטוס, הנציב הרומאי, כשחקר את פרשת ישוע הנוצרי. מאז רודפת אלה וזאת את בני-האדם, ובמיוחד את העיתונאים. עיתונאים פרימיטיביים ישיבו: למסור אמת פירושו למסור את העובדות. אך לפעמים דווקא העובדות מהוות את הגדול שבשקרים.

למסור עובדות כפשוטן, מבלי לשפוך עליהן אור ולספק את המידע הדרוש להבנתן, הוא לא-פעם סיוע לשקר.

מלאכת רמייה

הדוגמא: הויטב העיתונאים, שהציטרפו לאחרונה למסע הגדול נגד השקרנות של אריאל שרון, והרוכבים על הגל הגואש של התעוררות המוסרית, מגנים עכשיו את הודעותיהם של שרון ואנשיו במהלך המלחמה.

הם מצביעים על העובדה שאחרי הפסקת-האש הראשונה שמעו רבבות חיילים במשך ימים ארוכים ברדיו כי "המחבלים פתחו באש", כאשר הם ראו כמו עיניהם שהיה שקר גס. החיילים קיבלו פקודה לפתוח באש כדי להשתלט על כביש ביירות-דמשק, תוך הפרתה של הפסקת-האש. כך התערער האמון שלהם בשר הביטחון, ונודע הרע לתופעות הפוגעות עתה קשה במערכת-הביטחון.

זה נכון. אך מותר לשאול: מה עשו העיתונאים הנכבדים כימים ההם? הרי אז הודיעו העיתונאים, הרדיו והטלוויזיה מדי יום (הרדיו בכל שעה) כי "המחבלים (או הסורים) הפרו את הפסקת-האש". למרות שכתביהם ידעו היטב שהיה שקר! העיתונאים האלה יכחישו כי עשו את מלאכתם רמייה. מסרנו את העובדות. העובדה היתה שדוברי הממשלה וצה"ל הודיעו כי המחבלים והסורים הפרו את הפסקת-האש."

זה נכון. הדוברים הרשמיים אכן מסרו הודעות אלה, ומסירתן כלשונן היתה בגדר מסירת עובדות. אך האם עיתונאי, המסרסם הודעות כאלה כידענות, בידועו כי הן הודעות-שקר, הוא עיתונאי האומר אמת? או שמא אשמים כל עורכי-העיתון, הרדיו והטלוויזיה, שמסרו הודעות אלה, מבלי להסתייג מהן כשותפים לשקר? אין זה מתפקידי להגיב על הודעות רישומיות, יגיד לך עורך-כזה. אנהני מסורים את העובדה. הודעה ממשלתית היא עובדה. אין זה מתפקידי להעיר את הערותי עליה. אחרת לא אהיה עיתונאי אובייקטיבי.

לדעתי, אובייקטיביות פורמלית כזאת היא מווייפת, והעיתונאי הנהג על פיה הוא שקרן. כי הציבור סומך על העיתונאי, המצוי בשטח והיודע את המציאות, שימסור לקוראיו, למאזיניו ולצופיו את האמת כפי שהוא יודע אותה. אם הוא נמנע מלעשות כן, הוא חותם — בעצם שחתי קתו — על העובדה המווייפת.

האמת

היא שקר

השבוע סיפק לנו דוגמה מאלפת לכלל האומר ש-האמת היא השקר הגדול ביותר.

ברומא בוצע מעשה-הזוועה בבית-כנסת.

כתבת השער הקידמי:

תעלומת הילדים

הנער דווו סמויקובסקי מכתים עולם-המישטרה שוענת: טביעה. ההורים חושלים, שפל קורבן לסוסה ש תקף את נאוזה אלני מלי.

66

כתבת השער האחורי:

אהבת-נשים

מסיבות-הנשים הסוערות כביחה של הזמרת הרניזו את השכנים. לכן דורשת עירית בולקא לאסור על דיי-רות המישנה הזסכיות שלה לארח חברות.

69

דימדומי

מעשלה

יהיו אשר יהיו מסקנות הוועדה להקירת פישעי-ביירות, הן יביאו את הקץ על מחשלת בני-שרון. לשותי פי הקואליציה סיבות טובות לנטוש אותה. ובמערך מחד כים לכך בכליון עיניים.

7

מול פני

המצפון

מילחמת הלבנון וסיבלות הפליטים הפלטי טיניים מעלים מחדש עניין שאי-אפשר לשכוח: אורי אבנרי מנתח את השלבים של התרגויה המתמשכת.

11

אליז'ל

העובדים מאיימים לפוצץ את מטוסי הי מוביל הלאומי, מקורבי השילטון רוצים לקנות את חברת-התעופה וההסתדרות משוכנעת שכל הסערה תוכנה כדי לפגוע בה.

8

די לאונס!

כסיום כנס פמיניסטי, יצאה לרחו" בות חיפה הפגנת נשים. הן תבעו את זכותן לעבור כי לילות כרחובות כלא חשש מפני אונס, ו כי כלא שיציקו להן.

64

אם בספק

מנוחה לאור היתה צריכה להוכיח למישררה-הביטחון שהיא אכן אם פחה, כי שפי-המישי פחה של בנה היה שונה משלהי.

45

למה קובע?

אפילו הידוניים מושכעים נוהגים לחבוש דראשם בחלזויות דבר מה — קובע, כיפה או מימחטה משומשת. למינהג המוזר אין כל כסים מהלכה הי יהודית!

36

ההברחה

האט נטע רב-פקד גורמן פיטס. ממחלקתו של בנימין ינגל, לשווייץ. כדי לפצח את מיספרי החשבונות ה סודיים? מדוע מונעת ה מיסטררה את פירטוס שמס של מבריות הדולרים מישראל?

55

הנפילה

טלי קורן, בת ה-18, זומה מאוד לפנינה רונבלום. הונוי מנית הצעירה מספרת לעולם הזה על הקאר-יורה שלה, בת השנה, ועל תוכ-ניתיה לעתיד.

46

גנרלים-סוחרים

שני מפקדים-שעבר של חילה-אוויר הם היום פיתרי-נשק: בנימין פד, נשיא אלביט ודן סזוקובסקי, כתבת חמושית קונטרה-שקעות. כתבת חמושית כסיררה של מרוזיחי המילחמה: מדוע הם נלהבים למילחמה?

28

זובין מהטה

במעשיהו

התימורת הפיזהרמונית באה לעי רוך את החזרה הכדלית שלה ככלא מעשיהו, ולהקת בתי-שבוע חולדה ככלא רמלה.

60

מדורים קבועים:

39	שידור	4	תשקיף
40	רחל המרחלת	5	אתה זהשקף — ריגופי-שטן
43	כלביסק — תחרות הכלבים	6	במדינה
44	הבין-לאומית	10	יומן אישי
44	לילה-ליל	15	קטעים
48	חלון ראווה	16	אנשים
	נמר של נייר — זיגפריד לנץ	18	בזנים
50	ביקורת המושג מולדת	21	הורוסקופ — ידים במזל מאוניים
52	זכי היה העולם שהיה	22	מכתבים
	מה הם אומרים — יאיר צב, יעקב מרידור, אברהם תורגמן, רוני רימון, בועז אפלבוט ובן-ציון מורדוף	23	תשכץ
56	קולנוע — חמסין	31	עולם קמן — דרוס-אפריקה
62	לילות ישראל	33	אנשים בעולם — ליידי די
70	ספורט	38	ונטסטיה קינסקי
			מדריך שידורים — ישראל וירדן